

Vragen en antwoorden Bewonersbijeenkomst Andijk

23 maart 2022

Plan, algemeen

- **Mooi plan, wordt er ook iets aan de bron zelf gedaan?**

Ja, maar wat PWN betreft nog niet genoeg. PWN spreekt daarom het Rijk (specifiek: Rijkswaterstaat) aan op haar taak om het IJsselmeer zoet en schoon te houden. Recent voorbeeld van het gevolg hiervan is dat bijvoorbeeld bij de Afsluitdijk tientallen miljoenen worden geïnvesteerd om indringing van zout water tegen te gaan. Ook de inzet van Nederland om PFAS op Europees niveau te verbieden is een voorbeeld. Wat er niet in onze bron komt, hoeft er ook niet uit. Hier blijven we ons als PWN én als drinkwatersector (met Vewin als brancheorganisatie) sterk voor maken.

- **Is het ontwerp voorbereid op een peilstijging van het IJsselmeer als de zeespiegel stijgt?**

Het ontwerp houdt rekening met 0,3 meter stijging van het IJsselmeerpeil. In de beleidsplannen is dit tot nu toe de maximale stijging die wordt toegestaan. Dit betekent dat met een stijgende zeespiegel er in de toekomst actief water uit het IJsselmeer gepompt moet worden.

- **Hoe zit het met de zoetwaterbuffer/-bel in de duinen? Kunnen we daar geen voorraad aanbrengen?**

Onder de duinen ligt inderdaad een zoetwaterbel. Vroeger werd daar ook water uit gewonnen om direct drinkwater van te maken. Als dat op te grote schaal gebeurt, zorgt dat echter voor verdroging van de natuur in de duinen. Daarom dient de zoetwaterbel nu alleen nog als voorraad die we kunnen aanspreken in een uiterste noodsituatie (bijvoorbeeld als we lange tijd geen water uit het IJsselmeer kunnen innemen). Deze voorraad kunnen we dus niet op reguliere basis aanspreken, dit zou te veel schade aan het duingebied opleveren.

- **70% van het drinkwater haalt PWN uit het IJsselmeer. Waar komt de andere 30% vandaan?**

Ongeveer 5% is grondwater dat wordt gewonnen in de duinen en 't Gooi. Circa 10% is water uit het Lekkanaal (dit komt met leidingen richting de duinen waar het verder gezuiverd wordt). En circa 15% wordt ingekocht bij Waternet (zij halen dit water uit het Lekkanaal en de Bethunepolder).

- **Wat is de functie van de natuurcomponent in de Klimaatbuffer? Is het voor bijvoorbeeld Natura2000? Waarom moet deze natuurcomponent erin zitten?**

In het IJsselmeergebied ligt nog een grote opgave in het verbeteren van de natuurwaarden van het gebied. Veel leefgebieden die kenmerkend zijn voor grote zoetwatermeren ontbreken of zijn van onvoldoende omvang en kwaliteit. Het natuurdeel van de Klimaatbuffer levert een bijdrage aan het realiseren van een deel van deze opgave. Door de aanleg van rietmoeras, overstromingsgrasland en ondieptes, voegen we waardevolle natuur van land-waterovergangen toe. Hier profiteren vele soorten van, zoals vissen en vogels.

(meer informatie over de natuurdoelen van het project:

<https://www.rijkswaterstaat.nl/water/projectenoverzicht/wieringerhoek-nieuw-leefgebied-ijsselmeer-waddenzee>). Op deze manier wil PWN bijdragen aan een

stabiel ecosysteem met een gezonde voedselketen op het IJsselmeer. Dit helpt ons ook om vervelende waterkwaliteitsproblemen te voorkomen (zoals uitbundige algengroei in droge en hete perioden).

Daarnaast beogen we dat het natuurdeel van de Klimaatbuffer een bijdrage levert aan het verbeteren van de kwaliteit van het IJsselmeerwater. Als we met behulp van deze natuurlijke voorzuivering al een deel van het zwevend stof en de nutriënten uit het water kunnen afvangen, scheelt dat in de zuivering die daarna in de fabriek moet plaatsvinden.

Plan, inhoudelijk

- **Hoe groot zou het gebied achter onze dijk zijn?**
De Klimaatbuffer bestaat uit 100 hectare drinkwaterbekken en 150 hectare natuur. Een deel van deze natuur ligt onder water.
- **Hoe gaat het er uit zien vanaf de weg/de dijk? Wordt het hoog? Hoe hoog?**
De Klimaatbuffer blijft nagenoeg vlak. De dijken worden 1 meter hoog gerekend vanaf NAP. De foto's in de presentatie van de bewonersbijeenkomst van 23 maart geven een eerste impressie hoe dit er uit komt te zien.
- **Kunnen waterplanten verspreiden over andere delen van het IJsselmeer? Gaat het dan niet dicht groeien met planten?**
De verwachting is dat de waterplanten zich niet over andere delen van het IJsselmeer zullen verspreiden, omdat het meer hier te diep is. We zullen hier in het verdere ontwerp van de Klimaatbuffer rekening mee houden en waar nodig aanvullende maatregelen nemen. Direct rondom de dijk om het natuurdeel van de Klimaatbuffer, wordt het IJsselmeer ondieper. De verwachting is dat hier waterplanten zullen gaan groeien. Deze ondieptes met waterplanten vormen een waardevol leefgebied voor onder meer vissen. De ondieptes lopen over een afstand van 100 meter af vanaf de oever van de Klimaatbuffer.
- **Wordt er ook zout toegevoegd aan koelwater van datacentra?**
PWN levert op dit moment nog water van drinkwaterkwaliteit aan datacentra. PWN heeft in 2021 een industriewaterbeleid vastgesteld. Het uitgangspunt daarvan is, dat we in de toekomst géén water van drinkwaterkwaliteit meer willen leveren als dat niet nodig is. Zo blijft het drinkwatersysteem van PWN beschikbaar om de groeiende drinkwatervraag veroorzaakt door bevolkingsgroei op te vangen. PWN is niet betrokken bij het verdere gebruik van het huidige water door de datacentra en heeft daar ook geen kennis van.
- **Wat zijn de plannen wat betreft bouwhoogte voor de bestaande fabrieken (PSA en WPJ)? Zijn er aanpassingen aan deze gebouwen nodig als de Klimaatbuffer wordt gebouwd?**
Als gevolg van de aanleg van de Klimaatbuffer zullen er geen aanpassingen aan gebouwen nodig zijn. Wel wordt de zuivering van een van onze fabrieken (WPJ) de

komende jaren uitgebreid. Onze andere fabriek (PSA) wordt richting 2035 herbouwd, omdat deze aan het einde van zijn levensduur is. Er zijn nog geen concrete plannen voor de bouwhoogte, momenteel wordt nog onderzoek gedaan naar het type zuivering dat nodig is. Wij zullen de omwonenden op de hoogte houden over de ontwikkelingen.

- **Wordt er ook rekening gehouden met een volgende uitbreiding?**
Momenteel niet. We ontwerpen nu op basis van de laatste inzichten in de effecten van klimaatverandering en bijvoorbeeld de groei van de bevolking.
- **Kan de Koopmanspolder dienen als pilot?**
We kijken voor inspiratie en bruikbare kennis inderdaad naar vergelijkbare projecten in het IJsselmeergebied. De Koopmanspolder is een mooi voorbeeld waar waterberging en natuurontwikkeling worden gecombineerd. De vispassage die daar is aangebracht werkt succesvol. De ervaringen en successen van dit soort projecten zijn zeker interessant voor het project Klimaatbuffer.
- **Is er gekeken naar een eventuele andere bestemming voor het zand?**
In het huidige plan wordt het zand dat vrijkomt bij het afgraven van de bekkens gebruikt voor het aanleggen van het omringende natuurgebied, dat ook als scheiding tussen IJsselmeer en bekkens fungeert. Mogelijk blijft er meer zand over als het bekken dieper wordt gemaakt (technisch kan dat). Dit zou dan benut kunnen worden bij andere projecten in de buurt. Momenteel is onbekend of dergelijke projecten spelen in de periode van realisatie van de Klimaatbuffer. Door het fijne karakter van het zand te Andijk, is het alleen inzetbaar als ophoogzand.
- **Moet de geul in het natuurgebied ook gebaggerd worden?**
Zeker weten doen we dit nog niet. De eerste periode verwachten we ook dat de grond nog compacter wordt, waardoor eventueel slib er nog prima in past. Na verloop van tijd verwachten we wel dat er, net als in de bekkens, slib verzameld wordt en de geul gebaggerd moet worden. Dit zal dan eens in de zoveel decennia moeten gebeuren.
- **Sluiten de plannen van PWN goed aan bij de plannen van Natuurmonumenten (zie artikel in Puur)?**
PWN en Natuurmonumenten zijn beide partners van Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk. Binnen deze coalitie werken natuurorganisaties die verbonden zijn aan het IJsselmeer met elkaar samen. Ook stemmen we in dit verband onze plannen goed met elkaar af. Ter inspiratie voor de Klimaatbuffer heeft PWN ook een bezoek gebracht aan de Markerwadden, een project van Natuurmonumenten.

Recreatie

- **Is het gebied toegankelijk? Kan ik er fietsen en/of wandelen? Komt er een fietspad of wandelpad?**
Dit is een vraag waarover we graag met onze omgeving in gesprek gaan. De dijk om de huidige drinkwaterbekkens is vanwege veiligheidsredenen niet toegankelijk voor publiek. Binnen het project Klimaatbuffer bekijken we of de dijk rondom het natuurgebied wel (deels) toegankelijk gemaakt kan worden, waardoor u de natuur en het IJsselmeer op deze plek ook kunt beleven.

- **Heeft de oever aflopende oevers of rechte oevers? Oftewel kan ik er vlak langs varen?**

De buitendijk van de Klimaatbuffer heeft flauw aflopende oevers in de variant die we nu voor ons zien (met een zachte, zandige kering). Deze oevers lopen naar verwachting over een afstand van ongeveer 100 meter vanaf de oever af tot de bestaande IJsselmeerbodem (ter plaatse 5 meter diep). Bij een harde kering (met stortsteen) is dit ca. 20 m.

- **Kan het natuurgebied meer muggen opleveren?**

Het voorkomen van muggenoverlast is een belangrijk aandachtspunt bij het aanleggen van nieuwe (vochtige) natuurgebieden. Met de juiste kennis en preventieve maatregelen bij de aanleg en in het ontwerp, kan veel overlast voorkomen worden. Omdat deze vraag vaker wordt gesteld als er nieuwe natuur wordt aangelegd, heeft Rijkswaterstaat afgelopen zomer een muggencollege georganiseerd. Muggenexpert Piet Verdonshot vertelt hierin alles over muggen en maatregelen die overlast kunnen beperken. PWN neemt deze zorg serieus en zal deze in het ontwerp van de Klimaatbuffer zorgvuldig meenemen.

Transportstromen

- **Wil PWN aangeven welke vrachttransportbewegingen er zullen zijn door de aanliggende woonwijken (Andijk en Enkhuizen) om de uitbreiding te realiseren?**

We beogen de Klimaatbuffer zoveel mogelijk vanaf het water te realiseren. Dit kan doordat het voornamelijk gaat om 'waterwerken' (baggeren, dijken maken, gemalen plaatsen). Voor het uitbreiden en renoveren van de fabrieken verwachten we wel de nodige vrachttransportbewegingen. PWN verkent mogelijkheden om dit met alternatieve routes aan te voeren. We zullen hier de omwonenden tijdig over informeren.

- **Welke vrachttransporten zijn er te verwachten door deze woonwijken na de uitbreiding?**

Zie boven

- **Welke alternatieven zijn er om deze vrachttransporten niet door de woonwijken te laten rijden?**

Aanvoer via het water of via een nieuwe / tijdelijke ontsluitingsweg richting onze locatie in Andijk.

- **Zijn er ooit gesprekken met de Gemeente geweest om een kortst mogelijke verbinding met de verkaveling te realiseren (zoals b.v. doortrekken van de Veiligweg naar de Dijkweg) en wat zijn de resultaten van dit overleg?**

Voor zover ons bekend nog niet, maar dit is wel een scenario (zie boven).

- **Heeft de Klimaatbuffer ook slib of zand nodig uit vaargeulen of van andere locaties voor de aanleg?**

De Klimaatbuffer kan volledig gerealiseerd worden met het zand dat vrijkomt bij het afgraven van de bekkens. Er is dus sprake van een gesloten grondbalans en er hoeft geen slib of zand van andere locaties te worden aangevoerd. Dit is ook iets wat we

niet willen, omdat daarmee een onbekende en andere kwaliteit grond wordt geïntroduceerd in het gebied.

Overige vragen

- **Waarom vliegt er af en toe een helikopter over het terrein?**
Er is een landingsplaats van de Marine op het terrein van PWN in Andijk (WPJ).
- **Wanneer kunnen we weer een rondleiding krijgen? Suggestie: buurtvereniging Oosterdijk bestaat 125 jaar deze zomer.**
Goed voorstel! We willen als PWN graag zichtbaarder zijn voor onze burens en een rondleiding of open dag lenen zich daar beide goed voor. We zullen u hier op de hoogte over houden.